

Coses de la vida

SOCIETAT

El drama de la pobresa energètica

ESTHER CELMA
REUS

La dona de 81 anys morta a Reus (Baix Camp) per patir pobresa energètica hauria d'estar viva i amb electricitat si els mecanismes previstos per la llei haguessin funcionat. Però ningú, ni tan sols ella mateixa, va alertar de fins a quin punt era precària la seva situació. Malgrat que la llei 24/2015 obliga les companyies de serveis bàsics (llum, aigua i gas) a informar els serveis socials que preveuen tallar el servei per falta de pagament, la dona va passar els dos últims mesos de la seva vida a les fosques. Una espelma va provocar l'incendi que va acabar amb la seva vida dilluns a la matinada.

Era una persona vulnerable per la seva situació personal i familiar, i per la seva edat. L'atenien els serveis socials municipals de Reus des del 2013 i, des del primer trimestre del 2016, l'empresa pública Aigües de Reus es feia càrrec del rebut de l'aigua. La mateixa companyia va alertar el consistori dels impagaments i aquest va activar els mecanismes per mantenir el servei bàsic i que no creixés el deute, va informar ahir la regidora de Benestar Social, Montse Vilella (PDC).

Però malgrat que tots aquests se-

Els serveis socials del municipi assistien la dona des del 2013, però no van detectar que no tenia electricitat

nyals d'alerta estaven en vermell, ningú va donar la veu d'alarma. El 3 de novembre, ni 15 dies abans de l'incendi mortal, una treballadora social tenia una visita programada amb la dona, però no va arribar a celebrar-se, va relatar la regidora.

SITUACIÓ PERSONAL // Segons l'ajuntament i alguns veïns, l'anciana vivia amb la seva néta al modest pis del 2n B del carrer de Santa Anna. No obstant, aquesta familiar, de 36 anys i amb situació personal també molt complicada, viu en un altre barri de Reus, segons fonts pròximes al cas. Sí que freqüentava la casa de la seva àvia i hores abans de l'incendi fins i tot li va portar el sopar, però cap de les dues va alertar a ningú que la venda no tenia llum. Tampoc ho va fer Gas Natural, la companyia que l'hi subministrava fins que l'hi va tallar per impagament. Tot i que ja li pagava el rebut de l'aigua i estava atesa pels serveis socials, l'ajuntament no va saber fins abans d'ahir que no tenia electricitat, va afirmar Vilella.

Per una part, els beneficiaris de benestar social tenen l'última paraula per decidir quines ajudes volen, va subratllar la regidora, i per l'altra, només tres empreses comer-

VÍCTIMA DE LA POBRESA ENERGÈTICA

Reus i l'elèctrica es donen la culpa de l'incendi mortal

L'alcalde denunciarà a la fiscalia que Gas Natural no va comunicar el tall de la llum

L'empresa al·lega que l'ajuntament no va avisar de la vulnerabilitat de l'anciana

JOAN REVILLAS

La vivenda on vivia la dona morta ahir en l'incendi de Reus.

cialitzadores d'electricitat informen, de forma irregular i no sistematitzada, d'abonats en risc que els tallin la llum. «Hem de millorar els protocols per desenvolupar la llei», va sostenir.

L'alcalde Carles Pellicer va demanar, davant aquest «cas clar de vulnerabilitat social», que «les companyies es posin les piles» amb urgència i va assegurar que traslladaran el cas a la fiscalia quan tinguin totes les proves del succés que encara investiguen els Mossos. I va prometre «contudència». De moment va traslladar el cas a l'Agència Catalana de l'Energia i el conseller d'Economia i Coneixement, Jordi Baiget, va anunciar l'obertura d'un expedient informatiu que dóna cinc dies a Gas Natural per presentar al·legacions o serà sancionada.

CIRCUIT D'ABONATS // L'empresa energètica també va demanar per la seva part protocols clars que ara, al seu parer, no estan sistematitzats. Des del 2014, va argumentar, hi ha un canal de comunicació directa i bidireccional amb els serveis socials de Reus que ha passat dels sis casos de vulnerabilitat als 56 el 2015 i als 88 d'aquest any. El nom de la dona que va morir dilluns no constava enlloc, al·lega la companyia i, per tant, no

«La companyia va ometre el seu deure d'informar l'ajuntament que tallaria la llum», assegura Puigdemont

podia saber que entrava de ple al circuit d'abonats als quals s'ha de protegir especialment.

A tot Catalunya, segons les xifres de Gas Natural, s'atén 9.211 abonats vulnerables de 419 municipis. La companyia es remet a una llei ambigua que no aclareix com s'ha d'avisar del risc de vulnerabilitat social.

A diferència de la referent a venda, la part que afecta a pobresa energètica de la norma catalana d'emergència social no està suspesa pel Tribunal Constitucional, si bé no té reglament. Malgrat aquesta debilitat de la llei, Carles Puigdemont, el president de la Generalitat, no va dubtar a assegurar que «hi ha hagut un error claríssim de la companyia, que ha omès el seu deure de comunicar a l'Ajuntament de Reus que tallaria la llum» a la difunta.

Partits polítics, sindicats, entitats socials i organitzacions de consumidors van reclamar mesures perquè un cas així no torni a passar. L'Aliança contra la Pobresa Energètica (APE) va considerar que el tall de llum va ser un «clar incompliment de la llei», encara que va acusar d'inacció la Generalitat. El Síndic de Greuges ja ha obert una investigació d'ofici pel cas. ≡

GRAN BARCELONA ▶ Colau aprova el pressupost per la porta del darrere → P. 40

DISTRICTES ▶ Ensurt al Gòtic per l'enderroc d'una muralla medieval → P. 46

TERESA PÉREZ
BARCELONA

L'Agència Catalana del Consum (Conselleria d'Empresa i Coneixement), ha rebut des del desembre gairebé 200 denúncies (195) contra les companyies elèctriques per haver tallat la llum sense comprovar abans amb els serveis socials si les famílies estaven en situació de vulnerabilitat. María Campuzano, portaveu de l'Aliança contra la Pobresa Energètica, assegura que les demandes presentades davant Consum són «una quantitat mínima», solament la punta de l'iceberg, fet que la porta a afirmar que el succés de Reus «no és un cas aïllat. Hi ha hagut un incompliment claríssim de la llei per part de l'empresa subministradora, i la Generalitat no fa res per obligar-les, no té una actitud proactiva».

200 denúncies en un any per talls il·legals de llum

Les entitats alerten que les demandes davant Consum són només la punta de l'iceberg

Campuzano reclama al Govern que faci inspeccions d'ofici per «control·lar més la forma d'actuar de les empreses. Les multes per no complir la llei 24/2015 han de ser contundents». I conclou: «La mort de Reus es podia haver evitat». Oriol Illa, pre-

sident de la Taula del Tercer Sector, que agrupa 3.000 entitats socials, ho corrobora i afegeix: «No tenim cap garantia que no torni a passar un fet similar». La pobresa energètica afecta el 7% dels catalans.

El succés en què va perdre la vida

una anciana que s'il·luminava amb espelmes perquè li havien tallat la llum es va produir tot just 15 dies després de la clausura del Congrés de Pobresa Energètica del 3 i el 4 de novembre a Sabadell (Vallès Occidental). «Allà vam tornar a reclamar que no es tallés el subministrament a les famílies vulnerables», recorda Illa. El president de l'entitat denuncia que «el que ha passat a Reus és encara més greu si es tenen en compte que han fallat tots els protocols d'actuació. Ningú ha estat a l'altura. Hi ha hagut irresponsabilitat per part de la companyia i també per part de l'Administració».

Illa insisteix que «des de l'aprovació de la llei 24/2015 no es pot tallar el subministrament a vivendes en situació de vulnerabilitat» i recorda que les companyies sempre han negat que tallin la llum. Per Illa, la di-

funta de Reus és la imatge que millor representa la cara de la pobresa energètica: «Una persona gran, pobre i sola. ¿Com és possible que ningú comprovés què hi passava a casa seva?», es pregunta.

Teresa Crespo, presidenta d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) reivindica «l'atenció global a les famílies vulnerables i no que hi hagi petites prestacions i a més inconnexes». Per Crespo, aquest succés planteja molts dubtes: «¿Quina alimentació té una persona que porta dos mesos sense llum?» L'anciana morta és, al seu parer, la viva imatge de la soledat no desitjada que pateixen les persones grans.

El conseller d'Empresa, Jordi Baiget, va informar que la Generalitat requerirà a Gas Natural Fenosa perquè presenti, en cinc dies, tota la informació sobre l'incendi. ≡

Matías González, que ha perdut el bo social elèctric, ahir, al metro.

T. P.
BARCELONA

Matías González Barquero (Còrdova, 1956) ha constatat, entre sorpreses i indignat, el comportament de la seva companyia elèctrica. «M'he quedat sense bo social perquè el meu fill cobra un salari de 136 euros», explica. Aquest aturat formava part del reduïdíssim grup d'afortunats que disfrutava d'un descompte en el rebut de la llum perquè tenia el bo social elèctric. S'estima que tan sols l'obtenen el 20% dels usuaris que hi tenen dret. Les causes són la seva complicada tramitació, la falta d'informació i les restriccions.

A l'agost, el rebut de la llum de la família González va pujar a 27,38 euros i incloïa un descompte de 6,92 euros en concepte de

Adéu al bo per guanyar 136 €

Una família a l'atur va perdre la restrictiva ajuda quan el fill va trobar una feina de 4 hores

subvenció del bo social elèctric per a famílies vulnerables. Però l'alegria li va durar poc perquè aquell mateix mes va rebre, al seu domicili del districte barceloní de Sant Martí, una carta d'Endesa en què li comunicava que li retirava l'ajuda. El motiu: «La Tresoreria General de

la Seguretat Social ens informa que algun membre de la seva unitat familiar no està en situació de desocupació». També li comunicava que davant qualsevol dubte contactés amb l'empresa. En la factura del mes de novembre ja no va aparèixer la rebaixa. Aquest usuari tem que, a

més de no tenir aquesta ajuda, arribi el moment d'encendre l'estufa: «La casa és molt freda, tant que hem d'anar amb mantes».

Un dels requisits per tenir bo social elèctric és que tots els membres de la família estiguin a l'atur. I el seu fill, de 21 anys, ha trobat feina. El lloc de treball consisteix a treballar en un bar quatre hores setmanals i cobrar a final de mes 136,03 euros. «¿Com em puc quedar sense bo perquè el meu fill tingui aquest petit salari?», es pregunta l'afectat. «Continuem sent una família sense recursos», afegeix. I fa números: cobra una pensió de 426 euros més els 136,03 del salari del seu fill. De pis de lloguer social en paga 110 i amb el que queda abona els subministraments i l'alimentació. González qüestiona la manera com ha creuat

les dades la companyia. «Haurien d'haver mirat el salari que cobrava el meu fill, no només que tenia feina, perquè amb el que cobra ara no en té ni per a les seves despeses», argumenta. Endesa afirma que desconeix el problema d'aquest aturat i també la seva situació. I conclou: «Cada client és un món».

González, que ja havia patit un tall de llum per no pagar tres rebuts, posa a l'altre costat de la balança el funcionament de la companyia Aigües de Barcelona. Amb data del dia 7 d'aquest mes li ha remès una carta informant-lo de la renovació del bo social de l'aigua i argumentant que se li ha concedit «per facilitar l'accés al consum bàsic durant quatre mesos addicionals». L'import de la bonificació serà de 58 euros. ≡